

Sygn. akt: I C 370/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 października 2018 r.

Sąd Rejonowy w Chełmnie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Monika Mleczko-Pawlikowska
Protokolant:	sekretarz sądowy Dominika Ritter

po rozpoznaniu w dniu 18 października 2018 r. w Chełmnie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) S.A. z siedzibą w B.

przeciwko G. W.

o zapłatę

I. Utrzymuje w mocy nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym Sądu Rejonowego w Chełmnie z dnia 07 lutego 2018 roku w sprawie (...) w całości z tą zmianą, że należność zasądzoną w przedmiotowym nakazie rozkłada na 24 (dwadzieścia cztery) miesięczne raty, w tym pierwsze dwadzieścia trzy raty po 220 zł (dwieście dwadzieścia złotych) a ostatnia dwudziesta czwarta rata w kwocie 337,54 zł (trzysta trzydzieści siedem złotych pięćdziesiąt cztery grosze) płatne do dnia 28 - tego każdego miesiąca, poczynając od miesiąca następnego od tego w którym wyrok się uprawomocni,

II. Kosztami sądowymi od uiszczenia których pozwany był zwolniony obciąża Skarb Państwa,

III. Odstępuje od obciążenia pozwanego kosztami zastępstwa procesowego powoda związanymi z rozpoznaniem sprawy w postępowaniu zwykłym po wniesieniu przez pozwanego zarzutów od nakazu zapłaty.

UZASADNIENIE

Pozwem wniesionym w dniu 4 grudnia 2017r., powódka (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w B. reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, wniosła o zasądzenie w postępowaniu nakazowym od pozwanego G. W. kwoty 5.397,54 zł wraz z umownymi odsetkami za opóźnienie równymi dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 15 listopada 2017r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powódka wskazała, iż pozwany podpisał weksel własny z dnia 17.06.2016r., do zapłaty w dniu 14.11.2017r. na kwotę wskazaną w wekslu w wysokości 5.907,54 zł. W dniu 15.10.2017r. powód wezwał pozwanego do wykupu weksla. Pozwany wpłacił na konto powoda kwotę 510 zł, a następnie zaprzestał spłaty. Pozwany podpisując własnoręcznie kalendarz spłat rat znała doskonale wysokość zobowiązania i termin spłaty.

Zarządzeniem z dnia 29 grudnia 2017r. zobowiązano pełnomocnika powódki do sprecyzowania uzasadnienia pozwu w świetle regulacji ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r prawo wekslowe, w terminie tygodniowym pod rygorem stwierdzenia braku podstaw do wydania nakazu zapłaty i przekazania sprawy do postępowania zwykłego.

Pismem procesowym z dnia 11.01.2018r pełnomocnik powódki zmienił żądanie pozwu w zakresie należności ubocznych, wnosząc o zasądzenie odsetek ustawowych za opóźnienie.

Nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 7 lutego 2018r. w sprawie(...) zasądzono od pozwanego na rzecz powoda w całości należność dochodzoną pozwem oraz orzeczono o kosztach postępowania.

W ustawowym terminie pozwany wniósł zarzuty od nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym, zaskarżając nakaz zapłaty w części nie zgadzając się z kwota wpisaną na wekslu, wskazując, iż winny jest powodowi jedynie kwotę 5.355 zł, a na wekslu jest podana kwota 5.907,54 zł. Pozwany wniósł również o rozłożenie zasądzonej kwoty na raty.

W uzasadnieniu zarzutów pozwany potwierdził, iż zawarł z powódką umowę pożyczki i podpisał weksel własny in blanco. Pozwany spłacił kwotę 3.825 zł a do spłaty pozostało mu 5.355 zł. Z powodu pogorszenia się sytuacji materialnej spowodowanej chorobą żony oraz niepełnosprawnością syna musiał zaprzestać spłaty pożyczki. Próbował porozumieć się z powódką w sprawie zawieszenia rat pożyczki, lecz nie uzyskał takiej zgody.

Na rozprawie w dniu 19 października 2018r. pozwany ostatecznie przyznał, iż posiada do spłaty kwotę 5.397,54 zł i wniósł o rozłożenie spłaty tej kwoty na raty.

Sąd ustalił co następuje.

W dniu 17 czerwca 2016r. G. W. zawarł z powódką (...) S.A. z siedzibą w B. umowę pożyczki gotówkowej nr (...). Na zabezpieczenie przedmiotowej pożyczki pozwany wystawił weksel własny in blanco wraz z deklaracją wekslową.

/okoliczność bezsporna, umowa pożyczki wraz z harmonogramem spłaty i załącznikami k. 53- 61, weksel k. 8/

Z uwagi na zaległość w płatności rat pożyczki, powódka w dniu 15.10.2017r. sporządziła wypowiedzenie umowy pożyczki z zachowaniem 30 dniowego terminu wypowiedzenia oraz zawiadomiła pozwanego o wypełnieniu wystawionego przez pozwanego weksla in blanco na kwotę 5.907,54 zł. Pozwany uiścił kwotę 510 zł, a następnie zaprzestał spłat.

/dowód: wypowiedzenie umowy pożyczki wraz z dowodem nadania przesyłki k. 3, 63 – 66 ,rozliczenie odsetek k. 68, okoliczność bezsporna/

Pozwany G. W. nie jest w stanie spłacić zadłużenia jednorazowo. Pozwany jest zatrudniony na umowę o pracę. Jego żona nie pracuje. Na utrzymaniu posiada jeszcze dwójkę dzieci – jednego pełnoletniego, niepełnosprawnego syna i jednego małoletniego syna. Dochód rodziny pozwanego wynosi 2600 zł. Pozwany ponosi stałe wydatki związane z utrzymaniem w kwocie: 300 zł – na media, 460 zł – zasądzone alimenty, koszty leczenia syna 250 zł.

/dowód: przesłuchanie pozwanego k. 74/

Sąd zważył, co następuje.

Powyższy stan faktyczny ustalono w oparciu o zaoferowany przez strony materiał dowodowy w postaci przedłożonych dokumentów, w szczególności weksla oraz przesłuchania pozwanego na okoliczność jego sytuacji majątkowej.

Sąd dał wiarę wyjaśnieniom pozwanego gdyż były spójne i logiczne. Generalnie za wiarygodne uznano zgromadzone w sprawie dokumenty, gdyż były jasne i kompletne. Ponadto ich prawdziwość nie została zakwestionowana przez strony, a i Sąd nie znalazł podstaw do kwestionowania ich prawdziwości.

Okoliczności faktyczne niniejszej sprawy były w zasadzie pomiędzy stronami bezsporne. Pozwany stawiał się na rozprawę i oświadczył, iż nie kwestionuje faktu zawarcia umowy pożyczki z powódką i wystawienia weksla in blanco na zabezpieczenie wierzytelności wynikających z umowy. Ostatecznie pozwany przyznał, iż posiada zadłużenie w wysokości dochodzonej pozwem. Jednocześnie nie przedłożył żadnych dokumentów na okoliczność tego by spłacił jakąś część należności dochodzonej pozwem.

Na wstępie zauważyć należało, iż postępowanie cywilne jest kontradiktoryjne i zgodnie z dyspozycją art. 6 kc oraz art. 232 kpc, ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne.

W niniejszej sprawie podstawą żądania pozwu był wystawiony przez pozwanego weksel in blanco, wypełniony przez pożyczkodawcę. Wekslem in blanco jest dokument zawierający co najmniej podpis wystawcy bądź akceptanta złożony w zamiarze zaciągnięcia zobowiązania wekslowego, któremu świadomie brak niektórych istotnych elementów. Jednocześnie co do tego dokumentu istnieje porozumienie między wystawcą, a osobą której wystawca wręczył weksel, dotyczące warunków późniejszego uzupełnienia brakujących elementów, mogących po uzupełnieniu stać się wekslem zupełnym. Zobowiązanie z weksla ma charakter abstrakcyjny. Odpowiedzialność z weksla in blanco powstaje przez samo podpisanie i wręczenie dokumentu. Blankiet wekslowy nie musi być wypełniony w chwili złożenia na nim podpisu. Wystawca blankietu wekslowego odpowiada wekslowo wobec prawnego posiadacza blankietu wekslowego, o ile weksel został wypełniony zgodnie z jego wolą. Z chwilą wypełnienia tekstu weksla in blanco zobowiązany odpowiada wekslowo wobec posiadacza tak jak weksla zwykłego.

Co do zasady ewentualny obowiązek udowodnienia wad wypełnionego weksla, niezgodności z deklaracją wekslową w czy też nieistnienia zobowiązania, bądź wykazania, iż zobowiązanie to nie opiewa na kwotę wskazaną w treści weksla obarcza stronę pozwaną, a nie powodową. Sąd Najwyższy wielokrotnie wypowiadał się w tej kwestii, np. w orzeczeniu z 28 października 1936 roku, które w pełni zachowało aktualność: „wierzyciel wekslowy nie jest zobowiązany do udowodnienia, iż data płatności oznaczona na wekslach była zgodna z porozumieniem, przepis bowiem nakłada obowiązek udowodnienia wypełnienia weksla in blanco niezgodnie z umową na dłużnika, nie zaś na wierzyciela” (orz. SN z 28.10.1936r., (...), (...) 1937, Nr 2, poz. 73 -75).

W myśl art. 720§ 1 kc przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych, co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. prawo wekslowe (Dz.U. 1936 nr 37 poz. 282), wystawca odpowiada za przyjęcie i za zapłatę wekslu.

W niniejszej sprawie pozwany nie podniósł żadnych merytorycznych zarzutów co do weksla. Mając więc na uwadze przedstawienie przez powódkę oryginału weksla in blanco wypełnionego wszystkimi niezbędnymi elementami oraz to, iż jego treść nie została zakwestionowana przez pozwanego, Sąd uznał, iż roszczenie powódki co do kwoty należności głównej było zasadne zgodnie z art. 9 i 38 i 101 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. - Prawo wekslowe (Dz.U. 1936 nr 37 poz. 282) i art. 496 kpc i orzekł jak w punkcie I sentencji wyroku, utrzymując w mocy zaskarżony nakaz zapłaty.

Sąd równocześnie rozłożył zasądzoną należność na raty w minimalnej wysokości jaką jako możliwą do spłaty wskazał pozwany.

W myśl art. 320 kpc w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie, a w sprawach o wydanie nieruchomości lub o opróżnienie pomieszczenia - wyznaczyć odpowiedni termin do spełnienia tego świadczenia.

W przepisie tym uregulowane jest tzw. "moratorium sędziego". Jego zastosowanie pozwala na oznaczenie sposobu spełnienia świadczenia w sposób odmienny niż to wynika z odpowiednich przepisów prawa materialnego. Instytucja ta ma służyć urzeczywistnieniu dobrowolnego spełnienia świadczenia przez dłużnika, co jest korzystne nie tylko dla dłużnika, ale również dla wierzyciela, który w ten sposób unika konieczności wszczynania często długotrwałego i

żmudnego postępowania egzekucyjnego. (tak. Komentarz do art. 320 kpc, pod red. (...)2017, wyd. 18/(...)system Legalis)

W orzecznictwie i judykaturze przyjmuje się, iż na wypadek szczególnie uzasadniony umożliwiający zastosowanie tej instytucji mają wpływ okoliczności konkretnej sprawy, wynikające z szeroko rozumianego stanu majątkowego i rodzinnego pozwanego jego sytuacji osobistej, majątkowej, finansowej, rodzinnej, które powodują, że nierealne jest spełnienie przez niego od razu i w pełnej wysokości zasądzonego świadczenia (tak np. w wyroku Sąd Najwyższy z dnia 9 kwietnia 2015 r., (...), niepubl.). Przy czym nie mają znaczenia przyczyny, dla których dłużnik nie może spełnić świadczenia od razu, w szczególności fakt, czy sam dłużnik przyczynił się do ich powstania: trudności w spełnieniu świadczenia mogą być spowodowane czynnikami zewnętrznymi niezależnymi od dłużnika, lub mogą być spowodowane jego własnym działaniem.

Wskazany przepis umożliwia Sądowi wzięcie pod uwagę przy wydawaniu wyroku, czy orzeczenie będzie mogło być wykonane bez potrzeby przeprowadzania egzekucji, a zwłaszcza, czy pozwany będzie w stanie spełnić zasądzone świadczenie jednorazowo. Przyjmuje się, iż skorzystanie z tego prawa ma na celu uchronienie pozwanego od postępowania egzekucyjnego ma bowiem na celu umożliwienie mu wykonania wyroku w sposób dobrowolny.

Sąd winien również uwzględnić okoliczności dotyczące powoda, w tym także jego uzasadniony interes, a ochrona jaką zapewnia pozwanemu dłużnikowi art. 320 kpc, nie może być stawiana ponad ochronę wierzyciela w procesie cywilnym. (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 31 maja 2012 r., sygn. (...)) Uznaje się, że interes wierzyciela jest należyście chroniony tylko wówczas, gdy w zamian za odroczenie terminów płatności poszczególnych rat wierzyciel uzyska realną nadzieję na stopniowe i dobrowolne wywiązywanie się przez dłużnika z jego obowiązków w zakresie uiszczania świadczenia rozłożonego na raty. Zatem Sąd w każdej sprawie winien mieć na uwadze, czy wydanie orzeczenia o rozłożeniu na raty ułatwi zobowiązanemu spłatę długu stwierdzonego wyrokiem, a jednocześnie czy nadmiernie nie naruszy uzasadnionego interesu wierzyciela.

W ocenie Sądu okoliczności niniejszej sprawy w szczególności stan majątkowy pozwanego wskazują, iż spełnienie przez pozwanego niezwłocznie lub jednorazowo zasądzonego świadczenia jest niemożliwe i narażać go będzie na niepowetowane szkody. Kwota 5.397,54 zł dla pozwanego – osoby, która jest jedynym „żywicielem” czteroosobowej rodziny jest znaczną kwotą. Ustalone spłaty w wysokości po 220 zł i ostatnia spłata w kwocie 337,54 zł są realne do uiszczania przez pozwanego. Sądowi wiadomym jest, iż powódka prowadzi działalność gospodarczą o ogólnopolskim zasięgu, związaną z udzielaniem pożyczek osobom o niewielkich dochodach. Pożyczki te rozkładane są na stosunkowo niskie raty miesięczne. Ustalając wysokość rat Sąd miał także na uwadze interes powódki, która jest dużym podmiotem gospodarczym, prowadzącym działalność o zasięgu ogólnopolskim. Zatem rozłożenie zasądzonej należności na raty w tej wysokości (w umowie pożyczki raty te ustalone zostały na poziomie 255 zł), nie spowoduje ujemnych następstw dla prowadzonej przez powódkę działalności gospodarczej.

O kosztach procesu, w tym kosztach zastępstwa procesowego pełnomocnika powoda związanymi z rozpoznaniem sprawy w postępowaniu zwykłym po wniesieniu zarzutów od nakazu zapłaty orzeczono jak w pkt II i III sentencji wyroku, na podstawie art. 102 kpc mając na uwadze sytuację majątkową pozwanego oraz fakt, iż rozłożyć zasądzoną należność na raty Sąd może jedynie po przeprowadzeniu rozprawy (nie w postępowaniu nakazowym), zatem pozwany musiał złożyć zarzuty od nakazu zapłaty, by Sąd mógł rozpoznać wniosek o rozłożenie należności na raty.